

آمانو بر سر دو راهی

یوکیو آمانو مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی که در سال 2007 میلادی به عنوان نماینده ژاپن در آژانس به «محمد البرادعی» مدیر کل وقت درباره توافقنامه تهران و آژانس اعتراض می کرد، این روزها بر سر دو راهی قرار دارد.

آیا برنامه عمل دیگری در راه است؟

آمانو بر سر دو راهی

جام جم آنلاین: یوکیو آمانو مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی که در سال 2007 میلادی به عنوان نماینده ژاپن در آژانس به «محمد البرادعی» مدیر کل وقت درباره توافقنامه تهران و آژانس اعتراض می کرد، این روزها بر سر دو راهی قرار دارد. به گزارش ایرنا، آمانو که آن زمان همراه سفیر آمریکا، انگلیس و فرانسه به توافقنامه 27 اوت 2007 (پنجم شهریور ماه 86) به البرادعی اعتراض کرد که حق ندارد توافقنامه میان ایران و آژانس را نهایی کند، امروز باید برای یافتن پاسخ به ابهاماتی که مطرح می کند نه تنها پرونده آن توافقنامه را ببندد بلکه حتی يك «برنامه عمل» یا «مدالیتی» دیگری برای حل و فصل ابهاماتی که البته تهران پیش از این، در 117 صفحه به آنها پاسخ داده است، با کمک کارشناسان تهران تدوین کند.

علی اکبر صالحی وزیر امور خارجه کشورمان 21 تیرماه در نخستین دور از سفرهای اروپایی دو جانبه در اتریش با «یوکیو آمانو» يك ساعت پشت درهای بسته دیدار و گفت و گو کرد.

پس از این دیدار، صالحی در جمع خبرنگاران حضور یافت و از توافق تهران و آژانس برای همکاری بیشتر خبر داد.

وی نتایج مذاکرات خود با مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی را مثبت دانست و گفت: در این دیدار مقرر شد کارشناسان دو طرف، مکانیسمی در ارتباط با همکاری های بیشتر در موضوع هسته ای ایران ارایه کنند تا سوء تفاهم های موجود به نحو شایسته ای حل و فصل شود.

وزیر امور خارجه کشورمان با بیان این که اصل مساله حل شده است، تصریح کرد: یکسری مطالعات ادعایی وجود دارد که در مذاکرات فریدون عباسی رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با آمانو مطرح شده بود.

صالحی یادآور شد: در دیدار با مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی نیز این موضوع ادامه یافت و قرار شد کارشناسان دو طرف بطور جدی بنشینند و این مساله را پیگیری و مکانیسم جدیدی را پیشنهاد کنند.

پس از این اظهارات صالحی، آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره این دیدار بیانیه ای منتشر و اعلام کرد: مدیرکل آژانس و وزیر خارجه ایران در باره مسائل مربوط به اجرای پادمان ها گفت وگو کردند.

این بیانیه افزود: وزیر خارجه ایران اظهار امیدواری کرد که آژانس موضوعات باقیمانده را از طریق يك رهیافت ابتکاری بررسی کند.

در این بیانیه مطرح شد: مدیرکل بر موضع آژانس پیرامون موضوعاتی که ایران در قبال آنها به تعهدات خود عمل نکرده و در گزارش ماه فوریه به شورای حکام نیز به آنها اشاره شده است، دوباره تاکید کرد.

آژانس بین المللی انرژی اتمی در بیانیه خود افزود: وزیر خارجه ایران بیان کرد که رهیافت جدید می تواند پس از اعلام آژانس مبنی بر خاتمه «برنامه عمل» Work Plan مورد توافق در سال 2007 آغاز شود.

در این بیانیه آمده است: مدیرکل اظهار داشت که اکنون در موقعیتی نیست که برنامه کار توافقی 2007 را تکمیل شده تلقی کند.

بر اساس این بیانیه، مدیرکل آژانس و وزیر خارجه ایران بر اهمیت ادامه گفتگو تاکید کردند.

يك روز پس از این مذاکرات، سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه پس از دیدار با باراک اوباما رئیس جمهوری آمریکا و هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا اعلام کرد که مسکو طرحی چند مرحله ای را پیشنهاد داده است که با اجرای آن، ایران می تواند به پرسش ها در مورد فعالیت های هسته ای اش پاسخ دهد و نگرانی ها و تحریم های بین المللی نیز به طور تدریجی کاهش یابد.

لاوروف که این طرح را به اوباما و کلینتون ارائه کرد، درباره آن افزود: روسیه یک روند «گام به گام» را پیشنهاد کرده است که ایران به طور تدریجی، نگرانی های آژانس بین المللی انرژی اتمی را برطرف می کند و در ازای این همکاری ها، برخی تحریم ها علیه تهران متوقف می شود.

هیلا ری کلینتون وزیر خارجه آمریکا نیز گفت ایالات متحده به مسیر دوگانه فشار و تماس با ایران متعهد است و کارشناسان روسیه و آمریکا در مورد استراتژی های موثرتر برای انجام این اقدام گفت و گو خواهند کرد.

به گفته دیپلمات ها، اگر چه برخی کشورها درصدد هستند، تا همکاری های ایران و آژانس بین المللی انرژی اتمی را به نفع خود مصادره مطلوب کنند و اگرچه تهران از پیشنهادات سازنده و راهگشا استقبال می کند اما آمانو باید توجه داشته باشد که اکنون مدیر کل آژانس است و همچون سال 2007 نماینده و سفیر ژاپن نیست؛ از این رو به جای تحت تاثیر قرار گرفتن و اصرار بر موضعی که ممکن است فرصت چراغ سبز همکاری بیشتر تهران و آژانس را بسوزاند، باید به فکر راهکاری عملی برای پاسخ به ابهامات و سوالات ادعایی باشد.

بر اساس برنامه عمل 27 اوت 2007 میلادی یا همان سند 711 ، 6 موضوع آزمایشات پلوتونیوم ، سانتریفیوژهای پی پی یک و پی دو ، منشا آلودگی ، سند اورانیوم فلزی ، پلونیوم 210 و معدن گچین، حل و فصل شده و ایران از آژانس نیز در این موضوعات، گواهی گرفته است.

در این توافقنامه آمده است که هیچ موضوعی علاوه بر این موارد نیست.

بر اساس توافقنامه 2007 همچنین درباره مطالعات ادعایی (Alleged Studies) بیان شد که این ادعاها بی اساس و ساختگی است اما تهران حاضر است در صورت ««تحویل مدارک» ، ««ارزیابی» خود را ارائه دهد.

نکته قابل توجه این است که آژانس در آن زمان، مدارک را تحویل ندارد اما ایران حسن نظر نشان داد و قبول کرد بصورت Power Point نشان داده شود.

در آن زمان، مشخص شد که مدارک اصالت ندارد و هیچ طبقه محرمانه ای نیز در مورد اسناد ادعایی وجود نداشت.

همچنین موارد ادعایی، مواد هسته ای و کاربرد آن مطرح نبود و عمدتاً ادعای مطالعات بود و فعالیت عملیاتی و سایتی وجود نداشت.

نکته حائز اهمیت تر این است که ایران در 117 صفحه اثبات کرد آن ادعاها ساختگی و بی اساس است.

در سال 2007 میلادی ، چهار سفیر آمریکا، انگلیس ، فرانسه و ژاپن که نماینده ژاپن ، یوکیو آمانو بود، به البرادعی مدیرکل وقت آژانس اعتراض کردند که حق ندارد توافقنامه را نهایی کند.

بلافاصله با تلاش تهران، تروئیکای عدم تعهد (نم) در دیدار با البرادعی از این توافقنامه حمایت کرد و شورای حکام آژانس عملاً مجبور شد توافقنامه را تایید کند و چهار کشور یاد شده نیز منزوی شدند. از این رو، توافقنامه 2007 یا همان برنامه عمل ، تایید شورای حکام آژانس را نیز همراه دارد.

تهران بارها اعلام کرده است که طبق توافقنامه 2007 تعهدات خود را انجام داده و آژانس مدعی است 117 صفحه پاسخ ایران به آژانس به محتوا نپرداخته و عمدتاً به شکل و فرم مدارک اشکال گرفته است؛ حال آنکه در 117 صفحه پاسخ ، بسیاری موارد محتوایی است.

آژانس بین المللی انرژی اتمی، دسترسی به افراد، اماکن و مدارک مربوطه را می خواهد در حالیکه تهران این درخواست را بر اساس توافقنامه رد می کند زیرا تنها قرار بود، ایران ارزیابی خود را ارائه دهد و از این رو، خواسته آژانس غیرقابل قبول است.

حال به رغم اینکه تهران بارها اعلام کرده که تمام فعالیت های هسته ای اش صلح آمیز و ادعاهای مربوطه بی اساس است ، در صورتی که آژانس به تعهد خود عمل کند و برنامه عمل یا همان توافقنامه 2007 را خاتمه یافته اعلام کند، ایران حاضر است به سوالات و ابهامات احتمالی پاسخ دهد.

علی اصغر سلطانیه سفیر و نماینده دائم ایران در آژانس بین المللی انرژی اتمی در این زمینه، گفت: مذاکراتی که در سال 2007 انجام

شد آن هم پس از انجام گفتگوها در سطوح بالاي سياسي براي برون رفت از اين بحث ها و خاتمه دادن به مباحث هسته اي در آژانس بود و انتظار مي رفت بر اساس آن برنامه عمل، تمام موارد حل و فصل و اين موضوع نهايي شود.

وي افزود: متاسفانه به رغم همكاري ايران و حل و فصل شش موضوع كه سند و گواهي آن نيز از آژانس دريافت شده است، هنوز به بهانه ادعاهاي بي اساس مربوط به فعاليت هاي نظامي ، اصطلاحا اين مداليتي (برنامه عمل) را نبسته اند.

سلطانيه اظهار داشت: استدلال ما اين است كه مطابق متن توافقنامه ايران و آژانس، آن را ببندند و چنانچه آژانس سوالات و ابهامات ديگري دارد، ما آماده ايم به آن پاسخ دهيم.

وي اضافه كرد: در ديداري كه دكتر فريدون عباسي رييس سازمان انرژي اتمي با آمانو داشت و مكاتبه اي كه بين ايران و آژانس شد، اين موضوع بطور رسمي به آمانو اعلام شد كه مداليتي (برنامه عمل) 2007 را خاتمه يافته اعلام كند و ما آماده ايم اگر سووالي وجود داشته باشد، به آن پاسخ دهيم.

سلطانيه اظهار داشت: در ملاقات دكتر صالحى با آمانو نيز با توجه به صحبت هاي قبلي كه رييس سازمان انرژي اتمي داشت، يك گام عملياتي پيشنهاده شد كه در واقع، كارشناسان دو طرف بنشينند و مداليتي و روش كاري مبني بر اينكه آن توافقنامه كاملا محترم شمرده شود، تدوين كنند تا چگونه براي پاسخ به برخي سوالات بايد پيش رفت.

سفير و نماينده دائم ايران در آژانس بين المللي انرژي اتمي در پاسخ به اين سوال كه آيا فكر مي كنيد راه حلي عملي براي آن سه موضوع مطالعات ادعايي كه ايران آنها را قبول ندارد، وجود دارد كه پرونده اين موارد نيز بسته اعلام شود؟ پاسخ داد: پاسخ 117 صفحه اي ايران در واقع پاسخ به مطالعات ادعايي يا اصطلاحا لپ تاپ آمريكايي بود اما اينها مي گويند مطالب، سوالات و ادعاهاي ديگري مطرح است كه ما گفتيم مطمئن هستيم فعاليت هايمان صلح آميز است و اين ادعاها بي اساس است اما آماده ايم در چارچوبي جديد به اينها بپردازيم.

سلطانيه اين اقدام تهران را حركتي رو به جلو و نشان دهنده عزم سياسي و حسن نظر جمهوري اسلامي ايران براي همكاري با آژانس براي رفع ابهامات دانست.

حال بايد ديد آيا مدير كل آژانس بين المللي انرژي اتمي در اقدامي كاملا فني و به دور از فشارهاي سياسي، از اين حسن نظر تهران براي پاسخ به ادعاها و ابهامات بهره خواهد جست و يك برنامه عمل ديگري را با كمك كارشناسان ايراني تدوين خواهد كرد يا اينكه تحت تاثير فشارها همچنان بر مواضع خود پافشاري و فرصت سوزي مي كند؟